

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gaudendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventuales Conciones

Sarasa, Alfonsus Antonius de

Antverpiae, 1664

§. V. Rectè tamen nec solis malis bona, nec solis bonis mala eueniunt; vt hinc discas, nec quae vocantur bona, vera bona esse, nec quae mala verè esse mala. Hinc vtraque aestima prout sunt, non prout ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-13517

An non id video, contra omnem rationem id velle te? id enim vis, vt maxima pars orbis pereat, viuente te. Non hoc volo inquires, vnicum tantum, illudque scelestum planè caput diris deuoueo: hoc si aufertur, plana mihi posthac sunt omnia. Næ tu causam tuam, sed non Dei, agis præclarissime! At verò non id perspicis, eodem profus modò alium de aliò, sibi æquè ac tuus tibi infestò, tertium de tertio æquè vt sibi videtur sceleratò ac tuus tibi, conquesturos? Nemo certè ferè vnus est, qui non aliquem sibi habeat infestum, quem sublatum cuperet, eodem quò tu iure. Neque verò tu ipse is es, quem non aliquis sibi obstaculo esse retur, licet id nescias. Quid ergo? an illico omnia destruenda sunt, vt conquerentium votis Deus satisfaciat? Certè & tu in numerum eorum venies, quos de medio tollendos statuit humana fatuitas. Ridicula hæc planè sunt, & indigna quæ tranquillitatem nostram perturbent vota. Floreant, vireant scelerati, castigentur, deprimantur; verùm *Deus*, vt ait Augustinus, *impleat ea in tempore suo*, hoc est tempore à se præstitutò. Tempus nostrum angustum est nimis & breue; & angustior nobis adhuc mens est, quàm vt se ad ea *que Deus posuit in suâ potestate* tempora designanda queat extendere, & explicare.

§. V.

Rectè tamen nec solis malis bona, nec solis bonis mala eueniunt: vt hinc discas, nec que vocantur bona, vera bona, nec que mala, verè mala esse. hinc vtraque aestima prout sunt, non prout nominantur.

22. **H**Actenus bellè. Verùm inquires, illud exinde rursus exurgit difficile, quòd nec omnibus sceleratis fortuna semper faueat, nec iustis omnibus sit aduersa: & rursus plurimi impij miserijs ingentibus implicentur, vbi boni quamplurimi sunt in delicijs. Quid hinc repones? Prouidentiam Numinis hinc quòd pactò vendicabis? Difficultatem hanc magnam sibi proposuit, in omnibus magnus Augustinus. *Nunc verò inquit, quando non solum in malo sunt boni, & in bono mali, quod videtur iniustum;*

*Quæritur
cur bona
& mala
huius vite
dentur iu-
stis & im-
pijs promi-
sè.*

Aug. l. 10.
de Ciu.
c. 2.

Z *verum*

verum etiam plerumque (quod quidem est verissimum) & malis mala eueniunt, & bonis bona proueniunt; magis inscrutabilia sunt Iudicia Dei, & inuestigabiles viae eius. Alio vero loco explicatius. Non enim soli boni plenas habent domos rebus necessariis; aut soli boni vel salui facti sunt, vel ab egritudine conualescunt; aut soli boni filios habent, soli boni pecuniam, soli boni cetera apta huic vite temporali atque transeunti: habent haec & mali; & aliquando desunt bonis, sed desunt & malis; & plerumque istis magis quam illis, aliquando illis quam istis potius abundant. Permixta ista temporalia Deus esse voluit. Inscrutabilia quamuis haec Dei iudicia, inuestigabilesque vias dicat Augustinus, ipso tamen duce, difficultatem hanc ut spero superabimus, cum summam Diuinæ Prouidentiae rationem intelligemus.

Aug. in
Psal. 66.

Ratio prima D. Gregorius; ut nemo sibi de felicitate blandiatur.

Urget difficultatem D. Gregorius, eique enodanda lucem aliquam rationemque praefert, quae non parum felicium animos domet, voluptatemque nimiam infringat & temperet. Audi Gregorium. Cum bonis hic bene est, & malis male; incertum est valde, utrum boni idcirco bona accipiant, ut prouocati ad aliquid melius crescant; an iusto latentique Dei Iudicio, hic suorum operum remunerationem recipiant, ut a premiis vite sequentis inanescant; & utrum malos, idcirco aduersa feriant, ut se ab aeternis suppliciis corrigendo defendant; an hic eorum poena incipiat, ut quandoque complenda, eos ad ultima gehennae tormenta perducant. Ideo, inquit, iustis felicitas semper suspecta est: verentur enim ne mercedem, quam in caelis expectant, hic caelo excludendi recipiant. Unde fit, verba Gregorij sunt, ut sancti viri magis in hoc mundo prospera, quam aduersa formident. Ratio D. Gregorij, si hominem attendas, optima est; cum enim incertum nobis sit, quem tandem exitum sortiturae sint res nostrae; suspecta semper nobis esse potest, praesertim nimia prosperitas, ne ea sola sit merces operum. Atque hinc conijcere licet, quae ea tandem sint bona, quae tam tristem nata sunt ingerere suspicionem.

23.

D. Greg.
s. Mor.
c. 1.

Ratio 2. D. Augustini, ut discamus esse bona bonis propria, & mala propria mala.

Verum, cum Deo sit perspicuum qui demum felicem habituri sint, vitae exitum, qui vero infelicem; adhuc id explicandum restat, cui non omnibus bonis bona, malis autem mala tribuerit. Si enim terrena felicitas bona est, certe non aliqui profus boni, ab ea penitus fuerant excludendi: sin mala, omnes plane mali, & non aliqui tantum illa fuerant castigandi. Hunc nodum

24.

Aug. l. 20: dū sic, & sanè feliciter, soluit Augustinus. *Quamvis ergo nesciamus, quomodo Deus ista faciat vel fieri sinat, apud quem summa virtus est, summa sapientia, summaque iustitia; salubriter tamen discimus, non magni pendere seu bona seu mala, que videmus esse bonis malisque communia: & illa bona querere, que bonorum, atque illa mala maxime fugere, que propria sunt malorum.* Quæ demum ista? sanè, virtus animi, diuinæque Gratia, tam quæ actualis dicitur, quam quæ habitualis est, animamque sanctam facit, & ius Gloriæ tribuit, in hac vitâ sola bona sunt, bonis propria: in futura verò, ipsa Gloriæ consecutio. neque præter hæc, vlla bona sunt, quæ boni tam præclarò nomine mereantur appellari. Iniustus propria mala sunt, mala mentis affectio, peccatum, & hoc consequens Gratiæ sanctificantis; hoc est, iuris ad cælestem regnum amissio, perpetua denique peccati merces, condemnatio. hæc mala adeò mala sunt, vt sola mala sint.

25. At quis id eredet, inquires? nemo non aliter sentit. Sic est. Verum cum bonitatem peruersitatemque rerum discernere Dei solus sit, cui, quid quæque res sit, intimè & soli penitus est perspectum; eius certè, nisi decipi volumus, iudiciò decidenda est hæc res, & non opinione vulgi, temerariò rerum arbitriò. Igitur quid iudicat Deus? vide quid egerit. malis dat hæc quæ tu dicis bona, nec tamen omnibus; mala itidem, vt vulgus ea appellat, bonis inmitit, nec tamen omnibus, nec etiam solis. Cur id agit? dicam cum Senecâ, nescio an ex commercio cum D. Paulo, lumen ei aliquod naturam superans adhæferit. Hoc, inquit, est propositum Deo, sapienti viro ostendere, hæc quæ vulgus appetit, quæ reformidat, nec bona esse nec mala: apparebunt autem bona esse, si illa non nisi bonis viris tribuerit; & mala esse, si malis tantum erogauerit. Quid præclariùs commendandæ Dei Providentiæ dici potest? quid ad rectè de rebus ex Dei mente iudicandum, afferri poterat illustrius?

26. Nugæ sunt profectò, & ad triuia, stolidamque sæcem omnia tumultu peragentem, ablegandæ sunt hæc voces; mala est paupertas, mala liberorum amissio, mala dignitatis iactura, mala plebis seruitus, mala agritudo, mala mors. Neque minus illæ corrigendæ sunt, quibus recta valetudo, honores, diuitiæ, corporis commoda, liberorum procreatio, & cætera his similia, à vulgo Bona per errorem sanè grauissimum, nominari solent. Ex-

Ratio 3.
Seneca, vt ostendat Deus, hæc quæ vulgo vocantur bona & mala, non esse quod vocantur.

Hoc probatur.

pungenda, inquam, sunt hæc nomina, quæ nihil habent rei, ap-
 paratûs verò mendacique plurimum. Hoc certè nos doceat
 Dei, ea prout sunt & non prout appellantur, distribuentis au-
 thoritas. Si enim accuratius rem perpendimus; certè si bona ea
 essent, vera & sincera, quæ vulgus inconditum dicit bona, an ea
 sinceris sibi que dilectissimis amicis, hostibus suis danda, subtra-
 heret; amicitia tam exactus cultor Deus? Rursus, si vera mala
 sint quæ passim dicuntur mala, an non illa hostibus suis punien-
 dis impenderet, quibus iam amicissimi quemque sæpenume-
 rò exercet? Denique si bona sint quæ vocas bona, an ea quibus-
 dam amicis tantum, nec tamen maximis, impertiret; his vero
 quibus familiarissimè utitur prorsus inuideret? Absit hoc à Deo
 si iustus est, si sincerus est, si amicis verè amicus est. Quòd cum
 certè sit, & ita quidem sit, vt non possit non esse id quod est,
 cumque putatitia illa tum bona tum mala, passim bonos inter
 malosque dispersa à Deo, sic quasi temerè, videamus; fateamur
 certè, neque morbos mala esse, neque tentationes mala, nec ege-
 statem, nec aduersam fortunam, vera mala esse; nec rursus pro-
 speram sortem, diuitias, delicias corporis, commodam valetu-
 dinem, honores, & quidquid natura adamat, esse vera & solida
 bona. Res manifesta est, de nomine laboramus. Vt quid ergo
 tam honestò nomine passim compellantur? Dicam: quia passim
 gaudemus decipi, & decepti in errorem alios trahere; ne soli de-
 cipiamur, mendacia nobis inuicem miseri imponimus, & quod
 miserrimum est, mendacis delectamur. Vt autem mendacio fu-
 cum detrahat, promiscuè tum bona tum mala distribuit, æquus
 rerum expensor Deus.

Tantum in-
 strumenta
 sunt unde
 facias bene
 vel malè.

Quid ergo sunt, inquires, si nec bona sunt, nec mala sunt? il-
 lico respondeo, instrumenta sunt quibus mala possis agere, &
 verò etiam bona. Quis enim id mihi persuadeat, diuitias mala
 esse, quibus video humana commercia sustineri, tot opera pieta-
 tis misericordiaque exhiberi, templa construi, religionisque di-
 gnitatem sustentari? Quis verò ea mihi bona esse obtulerit,
 cum illud liquidò constet, ex iis rixas fere omnes, lites, periuria,
 inimicitias priuatas inter homines, inter Principes verò bella et-
 iam crudelissima exoriri? Contra verò quis paupertatem mihi,
 tanquam bonum, rectè commendauerit, quam tot furtis, tot ra-
 pinis, tot homicidiis prouinciarumque deprædationibus ansam
 dare,

27.

date, quotidie experimur? Rursus quis Malum esse paupertatem asseruerit, ex quâ omnis in Republicâ officiorum, artiumque nata est varietas, prout sequenti Tractatu demonstrabimus? Tandem clarè id perspicio, per morbos, per ærumnas, per egestatem, per omnia denique quæ dicuntur mala, plurimos cælum petere, & obtinere; plurimos etiam miseras has, æternis commutare. Neque id etiam obscurum est, sed planè manifestum, diuitias, honoresque quibus plurimi ad inferos degrauantur, aliis id felicitatis præstitisse, vt perituris aliquando diuitiis, æternas numquam extinguendas emerint & compararint.

28. Quid ergo tandem dicendum est, quomodo loquendum? Sic statue & dic, omnia & bona esse posse & mala: bona, si bene iis utaris; si male, mala. Mala itaque non sunt, sed cum sunt, tu facis mala: bona verò cum fuerint, bona certè vt essent, tu fecisti. Rectissimè Augustinus: *Omnia ista bona sunt, sed unde facias bene, non quæ te faciant bonum.* Addamus nos: tum verò si es bonus tu, si ex eis, aut per ea facias bene. Penicillus neque bonum facit pictorem, neque adeò malum; bonus vtrumque sit, malusque vt vulgò loquimur penicillus. Illo qui bene utitur, bonus est Pictor, qui malè, malus: neque præstantia instrumenti artificem commendat, sed rectus vsus. Ita sunt omnia: instrumenta sunt, vsus verò bonus an malus vt sit, id penes te est. Non igitur mihi post hac importunus quisquam obstrepat, quæratque cur Bona Deus, hoc est, instrumenta virtutum cur promiscuè bonos inter & malos distribuerit. Illud si vult petat, cur tam perversè instrumentis sibi à Deo subministratis utantur scelerati; & hoc in Domini sui dedecus, suamque perniciem conuertant, quò bene laudabiliterque poterant frui. Tum verò statim regeram, id quidem ex maleuolo hominis arbitrio, maloque libertatis ingenitæ vsu ortum trahere, non verò ex hoc capite, quod non summâ cum prudentiâ, summoque consiliò, vt iam vidimus, hæc quæ vulgus vocat bona aut mala, bonos inter & malos promiscuè fuerint distributa. Maneat igitur, diuisionem hanc tam æqualiter inæqualem, bene recteque institutam.

Aug. ser.
3 de 98.
in noc.

Quod ser-
go bonis
male uti-
tur impij,
non id Deo
imputan-
dum sed
vitijs utro-
rumque.